

Projekt ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niektórych innych ustaw skierowany właśnie do Sejmu przez posłów klubu parlamentarnego PiS. Ma on na celu zmianę przepisów nasuwających wątpliwości interpretacyjne oraz uregulowanie na poziomie ustawowym zagadnień, które umożliwią gminom sprawniejsze realizowanie celów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. ograniczania dostępności napojów alkoholowych.

Jak czytamy w uzasadnieniu z szacunków WHO wynika, że wielkość spożycia napojów alkoholowych w Polsce będzie rosła. Wśród krajów europejskich Rzeczpospolita Polska jest w pierwszej piątce krajów o szacowanym największym wzroście spożycia. WHO szacuje, że w 2025 r. spożycie w Polsce może wynieść 12,3 l alkoholu na jednego mieszkańca w populacji 15+. Dlatego ważne jest, aby rozważyć wprowadzenie skutecznych działań zmniejszania spożycia alkoholu.

Nadanie nowego brzmienia art. 12 ustawy alkoholowej (art. 1 pkt 1 projektu ustawy) podyktowane jest następującymi kwestiami. W obecnym stanie prawnym przepis ten przewiduje, że Rada Gminy określając liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w limicie nie uwzględnia piwa i alkoholu do 4,5%. Określa jedynie liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży. Dlatego też, z uwagi na ograniczanie dostępności napojów alkoholowych, głównie wśród młodzieży, postuluje się aby wszystkie napoje alkoholowe były uwzględniane w limicie, który określałby maksymalne liczby zezwoleń:

- 1) na napoje zawierające do 4,5% alkoholu oraz piwa,
- 2) na napoje zawierające powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) na napoje zawierające powyżej 18% alkoholu.

Przy czym, zachowałaby nadal swoją aktualność zasada, że limit również określa się oddzielnie dla punktów sprzedaży napojów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży. Brzmienie art. 12 ustawy alkoholowej (nawet w powiązaniu z dalszymi przepisami tej ustawy) nie przewiduje dla rady gminy wyrażnej kompetencji rejonizowania obszaru gminy (miasta), w celu przyjęcia dla każdej z tak utworzonej części innej liczby punktów sprzedaży (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2015 r., sygn. III SA/Wr 491/15). Powyższe, stanowi znaczne utrudnienie, zwłaszcza dla dużych gmin, w prowadzeniu prawidłowej polityki służącego ograniczeniu dostępności fizycznej alkoholu. Dochodzi do sytuacji kiedy w jednej części miasta, zazwyczaj w centrum, jest znaczące nasycenie punktów sprzedaży (tj. punkt sprzedaży jest obok punktu sprzedaży), co wiąże się ze wzrostem zakłóceń porządku publicznego, z kolei w innych częściach miasta takich problemów nie ma. Dlatego też tak istotne jest wprowadzenie postulowanej normy kompetencyjnej, a więc stosowania odpowiedniego maksymalnego limitu w odniesieniu do poszczególnych jednostek administracyjnych gminy, co przełoży się na rozwiązanie problemu nadmiernej dystrybucji w częściach miasta i związanych z tym zakłóceń ładu i porządku.

Kolejna zmiana ma na celu rozszerzenia zakazu sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych także na teren zakładów leczniczych podmiotów leczniczych i w pomieszczeniach innych obiektów, w których są udzielane świadczenia zdrowotne oraz na teren jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, oraz doprecyzowania w zakresie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych. Zgodnie z orzecznictwem działanie „w miejscu publicznym” musi być podjęte w przestrzeni dostępnej dla ogółu, do której nieograniczony dostęp ma bliżej nieokreślona liczba ludzi, chociażby w chwili zachowania sprawcy nikt poza nim samym tam się nie znajdował (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 września 2015 r., sygn. K 28/13)4 .